

PREMIERE PARTIE.
Contenant Les Parties du Visage et des Têtes.

Nicolaus Visscher excudit. Cum Privilegio Ordinum Hollandiae et Westfrisiae.

Nº 1

26/1016 ✓

c
d
h
375
L.S.

OORSPRONKELYK EN VERMAARD KONSTRYK TEKENBOEK

VAN

ABRAHAM BLOEMAART,

Geeftryk Getekent, en Meesterlyk Gegraveert

BY ZYN ZOON

FREDERIK BLOEMAART.

*Hooglyk dienstig en nut voor SCHILDERS, BEELDHOUWERS,
PLAATSNYDERS, TEKENAARS en KONSTBEGEERIGE
LEERLINGEN van de beyde Sexen.*

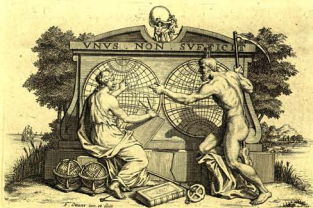
BESTAANDE IN ACHT BOEKDEELEN,

Inhoudende bonderd drie-en-zeventig in 't Koper gesneden Konstprenten.

In een gevoegelyke Ordre geschikt door den Beroemden

BERNARD PICART.

By dit Loffelyk Werk is, tot nut en vermaak der Konst-Liefhebberen, gevoegt, de *Levent-
Bescbryving* van dien vermaarden Konstschilder, benevens een *Lyst* van deszelfs
Prenten, by zyne Zoonen, en veele andere Beroemde Plaatfnyders,
na zyne Schilderyen en Tekeningen, in 't koper gesneden,

T A M S T E R D A M,

By REINIER EN JOSUA OTTENS, Kaart-Boek- en Konst-Verkopers,

M D C C X L.

HOOG GEAGTE HEEREN,

DE Konftlievende Weereld zal ongetwyfeld met algemeene toejuiching pryzen, dat wy het OORSPRONKELYK TEKENBOEK, geordonneert en getekend by ABRAHAM BLOEMAART, en in 't koper gebragt by deszelfs Zoon FREDERIK BLOEMAART, aen U Ed^{ns}. opdragen, als welke bekend zyn voor de Zuylen, die 't Gebouw van de *Schilder-, Teken- en Graveer-*, als ook andere *Vrye Konften en Wetenschappen* onderschraegen. U Ed^{ns}. Konft-Kabinetten bezwangert met zeer veele kostbaere en onweergadelooft Pensfels en Tekenpens-schatten, door ongemeene Vlyt en Oordeel by een verzamelt, strekken tot onwraekbaere Getuigen, die sulks met een onwederfprekelyke waarheids bekragtiging staven. Dit Oorspronkelyk TEKENBOEK, vervat in acht Boekdeelen, is een Werk, dat zo in het voorledene als het tegenwoordige altoos by alle waere en onpartydige Kenners en Liefhebbers der Tekenkunde is goedgekeurt en geroemt, als een voortreffelyke Verzameling van Konftprenten, buiten welke niets meer vereyscht word, om de trefhelyke en boven alle andere uitmuntende Tekenkonft magtig te worden. De Grondbeginzelen van dezelve zyn zo bondig, zo volmaekt en zo kragtig in dit Werk te vinden, dat wy het onnodig oordeelen deszelfs innerlyke Waerde met een welfprekende en verheefe fchryftrant, als waer toe onze pennen ook onbequaem zyn, op te vyzelen. En nadien alle Boeken een *Mecenas* vereyschen, om tegen de nyd, die noit ophoud alles, wat fraey en prysenswaardig is, met haer doordringend fenyn te bezwadden, veylig te zyn; hebben wy geen Grooter Beschermers dan U Ed^{ns}., begaest met de vereyschte bequaemheeden om een gezond Oordeel over het aangeboden te vellen, kunnen aentreffen: Derhalven neemen wy de vryheid, om met eerbied dit OORSPRONKELYK TEKENBOEK aen U Ed^{ns}. als waere *Mecenas*es dier Konft toe te wyden, in verwagting dat

dat U Ed^{ns}. het zelve, schoon een voortreffelyk Werk, egter een geringe gave, zult neemen in U Ed^{ns}. bescherming, en dat aenmerken als een blyk van onze diepe agting en ongekreukte Vriendschap, die wy U Ed^{ns}. toedragen. Wy willen in deeze OPDRAGT, U Ed^{ns}. Zedigheit, met laffe en by alle regte Konftminnaers veragte vleyeryen, door een wydluftige uitbreiding over derzelver uitgestrekte Kennis en Oordeel ten opzigte van *Konsten* en *Wetenschappen*, niet op den toets stellen, veel min beleedigen: De roem, door U Ed^{ns}. daer mede by de heele Weereld behaelt, is genoeg. Het waere te wenschen, dat het hedendaegs schaers getal van zodanige Beminnaers van *Konsten* en *Wetenschappen* als U Ed^{ns}., mogt komen te vermeerderen, om daer langs de Gulde Eeuw der Konftenaeren in ons dierbaer en gezegent Gemeenebest te zien herleeven: Dat is alleen het oogmerk en einde, dat wy in deezen pogen te bereyken.

Wy verhoppen dan, dat U Ed^{ns}. meerder zult gelieven aen te zien onzen goeden Wille in deezen OPDRAGT, als wel de geringe aanbieding van dit OORSPRONKELYK TEKENBOEK van ABRAHAM BLOEMAART, zynde dat by ons ondernomen beyde uit Pligt en uit een hoge Agting voor U Ed^{ns}. byzondere Verdiensten. In welke verwagting wy opregtelyk betuigen te zyn en altoos te zullen verblyven met waere Eerbiedigheit.

HOOG GEAGTE HEEREN,

U Ed^{ns}. Onderdanige en Dienftoerdige Dienaeren,

REINIER EN JOZUA OTTENS.

BERICHT

B E R I C H T D E R U Y T G E E V E R S V A N

A B R A H A M B L O E M A A R T S O O R S P R O N K E L Y K T E K E N B O E K ,

Aan alle Konst-Beminnaars, en Konstlievende Leerlingen.

Alle buytenspoorige Konstaanpryzingen van beroemde *Werken* zyn doorgaans bewyzen, dat derzelver *Uytgevers*, of *Aanpryzers*, nooit van iets wyltuntender in dat soort boorden gewagen, gevolgelyk konnen diergelyke *Aanpryzingen* zo wel spruyten wylt Onkunde, als wylt eenige weezendlyke *Voortrefelykheyd* van het verbeeven *Werk*; ten zy derzelver bequaambeden elders waaren gebleeken.

Doch met dit overtreffelyk **O O R S P R O N K E L T K T E K E N B O E K**, by **ABRAHAM BLOEMAART** getekent, en by zyn Zoon **FREDERIK BLOEMAART** gesneden, is 't geheel anders gelegen. De Naamen dier beyde Overvliegers in de *Teken-konst* en in het *Plaatsnyden* zyn al te hoogelyk vermaard, om derzelver glorie op te pronken met de *Cieraaden der Welspreekenheyd*. Wy zullen dan maar eenvoudighlyk zeggen, dat den Heer **LOUIS RENARD**, Agent van zyne Brittanijfche Majesteyt in de Stad Amsterdam, dit keurlyk en alom opgezocht *Werk* zynde machtig geworden, voorneemens is geweest het zelve te plaatsen onder een groot meenigte van andere *Konst-Prenten*.

Na-dat ons nu ter ooren was gekomen, dat die bovengemelde Heer Agent, dien aangaande in zyn voorneemen, door deszelfs meenigvuldige Ampts-Bezigheden wylt verbindert, en wylt dien boofde wel gezint was, zyne kopere *Konstplaat*en, vervattende onder meer anderen dit heerlyk *Werk*, te willen verkoopen; zyn wy beraaden geworden, om dit **O O R S P R O N K E L T K T E K E N B O E K** van **ABRAHAM BLOEMAART** te bemachtigen, gelyk als zulks na wederzydfch genoegen is wylt gevallen.

Op deeze wyze komt dit voortreffelyk *Werk* op nieuws het licht te beschouwen, na dat het zelve zo veele jaaren onder de *Afliche der Vergetenheyd* had begraven gelegen. Wy zeggen zo veele jaaren, dewyl, 't zedert het jaar duyzent zevenbondert twee en twintig, dit *Tekenboek* van **ABRAHAM BLOEMAART** nergens was te bekomen, hoe vlytiglyk alle *Konstlievenden* na het zelve kwamen te taalen. De oorzaak van die fchaarsheyd, of liever onmogelykheyd, ontfloot meereendeels, dewylde bevoorens genoemde Heer Agent **LOUIS RENARD**, gedurende alle die jaaren, dat dit *Tekenboek* onder hem bleef beruften, 'er geene *Drukkers* beeft op doen aanleggen om wylt te geeven, noch te verbandelen.

De byzondere hooge waarde van dit thans in ons bezit zynde **O O R S P R O N K E L T K T E K E N B O E K** van den wyltsterryken **ABRAHAM BLOEMAART**, komt zo zichtbaarilyk door te ftraalen, en vertrouft zo oppermachtiglyk de ftonpe fchigten der *Berifpingen*, dat wy ons van geene krachtige *Bewoordingen* der *Welspreekenheydkunde* beboeven te bedienen, om deszelfs Roem in top te doen ryzelen. Veel min zullen wy een reeks van *Konstkeners* aanbaalen, welke bunne getuygeniffen, ten voordeele van dit weergaloos *Tekenboek*, wylt wyltlyk hebben aangeboden, en noch dagelyks deszelfs innerlyke waarde by alle voorvallende geleg-

legenbeden met monde bepleyten. Een enkele Getuygen, tot Lof van dit Tekenboek, zullen wy aanbaalen, en eerbaalven achter dit Bericht plaatsfen.

Dit Getuygenis is ons gegeven by dien door de gantsche *W*ereldberoemden Fenix der Plaatfnyders BERNARD PICART, gezegt, den Romeyn. *W*ie dat die BERNARD PICART is geweest, staat bekend, namentlyk, de grootste Plaatfnyder van zyn eeuw. Een Man, die te gelyk de Tekenkonst, de Schilderkonst, de Graveerkonst, en een zuiver Oordeel in den hoogsten graad bezat. Een Man, die niet alleenlyk, over alle de tot die bovengenoemde Konsten behoorende Eygenscappen volmaaktelyk wist te spreken en te oordeelen; maar die insgelyks die bovengenoemde zeldzaame Konsten werksfelig maakte en met eene onnavolgbelyke konstige handgreep meesterlyk uitvoerde. Deszelfs konstryke Prenten en Tekeningen, benevens een ontelbaare meenigte van overbeerlyke Ordonnantien, by zyn leeven gedaan; en 's Mans nagelaatne Konstaafereelen, Tekeningen en meesterlyk uitgevoerde Konstplaten, ten deelen na zyn overlyden openbaaryk verkogt en ten deelen by zyne Erfgenaamen berustende, strekken tot zo veel onwedersprekelyke Getuygen van zyn verbeven Geest. Die zelve BERNARD PICART heeft wel gewilt, ter liefde en uit een booge achting voor dit ons **OORSPRONKELYK TEKENBOEK** van ABRAHAM BLOEMAART, het zelve in een getal van acht Boeken te verdeelen, gelyk als wy vervolgens zullen aanbaalen en met de navolgende ruyme Getuygenen te verryken.

B E R N A R D P I C A R T S
LOFFELYKE GETUYGENIS EN ONPARTYDIGE GOEDKEURING
V A N

ABRAHAM BLOEMAARTS OORSPRONKELYK TEKENBOEK.

GEzien en nauwkeuriglyk hebbende onderzocht de Konstplaten van ABRAHAM BLOEMAARTS OORSPRONKELYK TEKENBOEK, een uytmuntend Konst-Schilder zyner Eeuw, bevinde en getuyge ik by deelen, het zelve te zyn een der allerbeste en allervolmaakste Tekenboeken van dien aart, welk ons ooit is voorgekomen. Dat *W*erk is en behoort volstrektelyk te dienen tot een Voorschrift en een Model aan alle die geenon, welke geneygt zyn in de Tekenkonst en in de Graveerkunde te vorderen; als van 's gehyken overwaardig te werden bewaart in de Konstkabinetten en onder de Papierkonst-verzamelingen aller Konst-beminaars. Uyt welken hoofde wy dit Tekenboek, zo ter liefde van ABRAHAM BLOEMAARTS gebeugen, als tot meerder licht der Konstlievende Leerlingen, in een betere Order trapsgewyze hebben versiekt. Amsterdam, den vyftiende van de Bloemaand, in het jaar duyzent zeven hondert drie en twintig.
(Was ondertekent,)

BERNARD PICART, den Romeyn.

*V*orders oordeelen wy het onnooig te zyn, van meer water van Onsfchryving in deeze zee van ABRAHAM BLOEMAARTS OORSPRONKELYK TEKENBOEK te draagen. Daarenboven wert aan een iegelyk eene onbepaalde vrybeyd overgelaaten, en vooral, aan de onpartydige Doorzichtkundige en Konstlievende Liefhebbers, om over dit ons overbeerlyk Tekenboek van den Konstervaaren ABRAHAM BLOEMAART, na hun welgevallen te oordeelen; zynde het een onwedersprekelyke *W*aarbeyd, dat die voornoemde Konstschilder en deszelfs Zoon FREDERIK BLOEMAART, die groote Plaatfnyder, alle de voorige Tekenboeken hebben voorby gestevent en onwedersprekelyk overtroffen.

REINIER EN JOZUA OTTENS.

DE

D E

LEEVEN'S BESCHRYVING

V A N D E N

VERMAARDEN KONSTSCHILDER

ABRAHAM BLOEMAART.

DE overheerlyke Konftbloom ontlook in het bar en guur Winterfaifon, ontrent den Kersdag, in den jaere duyzent vyf hondert zeven en fellig, na het fchryven van Karel van Mander, Joachim Sandrart, en Florent le Comte, een beroemd driel van naauwkeurige Leevensbefchryvers van Konftchilders en Konftfchilderellen. Arnoldus Houbraken zegt in zyn Schilderboek, „ dat „ Abraham Bloemaart is gebooren, in het jaar „ duyzent vyf hondert vier en fellig “. Alhoewel nu dat verfchil is van weynig belang, en geen nut noch fchade toebrengt aan de Konft van Abraham Bloemaart, echter heeft het ons goed gedacht, dat gering verfchil en onderfcheyd ontrent het jaargetal zyner geboorte alhiert er neer te ftellen.

Abraham Bloemaart is zyn geboorte verfchuldigt aan de Stad Gorinchem by verkorting Gorkum genaamt, die beruchte Wiege, en dien alouden Zetel van de voortreffelyke Heeren van Arkel. Of wel nu de geboorte voordeel noch nadeel aan de Schilderkonft toebrengt, echter heeft die beroemde Konftminnaar zich deswegens te danken, dat hy is gefproeten uyt zeer fatfoenelyke Ouders. De Vader van Abraham Bloemaart, genaamt Kornelis Bloemaart, is een konftig Beeldhouwer, een groot Bouwkonftenaar, en een voornaam Veltingbouwer geweest, drie fchoone Eygenfchappen, welke zeer zeldzaam in een en denzelven perfoon voorkomen.

Die Kornelis Bloemaart, Vader van Abraham Bloemaart, vertrok zich uyt zyn geboorteplaats, de Stad Dordregt, dewyl zyn gewiffe hem verbod het zweeren van zekeren Eed; als van

's gelyken, om 's Lands aanftaande beroertens te ontwyken, zynde den Oorlog en deszelfs deerlyke nafleep, altoos fchaadelyk aan de vrede-lievende Konften en Wetenfchappen. Hy verreyde dan van Dordregt na Gorkum; en vertrok van Gorkum na 's Hertogenbolch; en dewyl het fcheen op die beyde voornoemde plaatsen niet te willen flaagen, belande hy ten laften tot Utrecht, alwaar hy zich met der woon nederzette, en eenige jaaren verbleef.

Abraham Bloemaart aangefpoort door een innige zucht tot de Schilderkonft, begaf zich tot de Tekenkonft, onder het onderwys van zyn Vader, en tekende eenige Beelden na de prenten van den beruchten Konftfchilder Frans Floris, en na eenige andere prenten en tekeningen van braave Meesters. De Vader ziende, dat zyn Zoon Abraham Bloemaart tamelyk was gevordert in de Tekenkonft, beftelde hy hem by een zekeren Kladschilder, om aldaar het mengen of de toebereydinge der Verwen te leeren; doch in die keuze feylde het den Vader meer aan oordeel, als aan genegenheyt, tot zyn Zoons bevordering in de Schilderkonft.

Die Kladschilder, Geraard Splinter genaamt, was in der daad een Splinter in het oog der Schilderkonft, zo wegens zyn onkunde in die konft, als ten opzigte van zyn gedrag, zynde hy een Dronkaart uyt gewoonte en uyt luft. Die Splinter ftelde Abraham Bloemaart aan het fchilderen van eenige Beeldjens ten behoeven van een Schermmeester, verbeeldende de onderfcheyde konftgreepen van zyn beroep. Die oorpronkelyke Beeldjens waaren konftiglyk geordonneert by zeker geefftrij Schilder, genaamt Hendrik Uythoek; maar de jonge Bloemaart liet die Beeldjens onvoltooit ver-blyven.

blyven. De dagelykſche dronkenſchap zyns Meesters ſtiët hem tegen de borſt; en niettegentaande dat die Klafſchilder hem had verzekert, „ dat hy Abraham Bloemaart reeds „ een grooter Schilder was als hy Splinter „, echter kon hem dat compliment niet beweezen om zich aldaar langer te willen ophouden.

De Vader Kornelis Bloemaart beſtelde vervolgens zynen leerzuchtigen Zoon, Abraham Bloemaart, by een tweeden Schilder, bekend by den naam van Joof de Beer, een Leerling van den Konſtryken Schilder Frans Floris: doch welke Joof de Beer dien Puykſchilder niet veele Konſtſchatten had ontdraagen. Maar niet tegenſtaande Joof de Beers onkunde in de Schilderkonſt, wiſt hy echter zyne byzondere onbequaamheid te hulp te komen door het bemachtigen van andere Konſtſchilderyen; als van Anthony Blocklant, en meer andere braave Konſtſchilders. By dien Meester copieerde Abraham Bloemaart met olie-verf een Tafereel, geſchildert by den beroemden Dirk Barentſe, verbeeldende een hedendaagſche Feſtmaaltdy. Op dat ſtuk, was onder andere perſonagen, verbeeldt een op den harp ſpeelend Vrouwtye, verzelt door veele andere konſtiglyk uitgedrukte omſtandigheden. Abraham Bloemaart, niet tegenſtaande zyne tedere Jeugd, had die copye aardiglyk behandelt en keuriglyk nagevolgt, zonder dat zulks echter dien Joof de Beer ſcheen te bevallen. De Vader Kornelis Bloemaart, die behalven dat onbeſcheyd niet al te wel met dien Joof de Beer kon overeenkomen, nam zyn Zoon wederom in zyn eygen huys, gezint om hem aldaar eenige Schilderyen onder zyn byzonder opzicht te laaten copieeren.

De jonge Abraham Bloemaart, copieerde aldaar, onder meer andere Schilderyen van braave Meesters, een Keukenſtuk, geſchildert by den Konſtryken Pieter Aartſen, in de wandeling, wegens zyne byzondere lange liſchaams geſtalt, Lange Pier gedoopt. Op dat ſtuk was, onder veele andere keukenſpyzen, een Oſſekop geſchildert, welke Kop, benevens het overige, by dien jongen Aankomeling konſtiglyk was nagevolgt: doch het verbylyf ten huize zyns Vaders was al mee van geen lange duur. De Vader gebruykte dien Jongeling in zo veeltehande andere bezigheden, dat hem niet veel tyds overſchoot om zich in zyn beoogde konſt te kunnen oefenen; gevolglyk wierden 'er andere middelen te werk geſtelt, welke al mee vruchteloos kwamen uyt te vallen.

Den Droſſaart van Heel, die een Liefhebber van de Schilderkonſt wilde zyn, en ook by wylen zelfs een Stukje ſchilderde, onttroonde dien jongen Bloemaart van zyn Vader, onder belofte van hem in de Schilderkonſt te zullen optrekken. Maar korts daar aan kwam 't tegendeel te blyken, en Abraham Bloemaart ondervont, dat hy uyt den regen was gevallen in de ſloot, dewyl den Droſſaart hem meer gebruykte tot zyn Volgdienaar, en in andere ſlaafſche dienſten, als in de Schilderkonſt; weshalven 'er een nieuwe web moeft werden geſchooren op het getouw zyns geestes.

Kornelis Bloemaart ſchikte toen zynen Zoon Abraham naar Amſterdam, onder de leeroefening van dien voorengemelden Konſtſchilder Hendrik Uythoek, die iets van dien jongen Bloemaart had gezien, en dien leergierigen Jongeling gaarn zou hebben onderweezen; maar het ongeluk ſtak op nieuws een ſpaak in het wiel van zyn geluk. Die Konſtenaar Uythoek was geplaagt met een koppig en jaloeers Wyf, welke Xantippe, beducht dat die ſchrandere Jongeling zynen Meester de Konſt te ſchielyk zou afkyken, hem zo veel ſpyt aandeet, en zo geſtadiglyk dwarsboomde, dat zyn gedult ten eynde liep, ziende dat het hem een volſtrekte onmogelykheid was van het aldaar te konnen uytharden.

Vervolgens kreeg Abraham Bloemaart de reysluſt in 't hoofd, en wiſt zo veel te wege te brengen zo door geſtadiglyk aan te houden by zyn Vader, als door de tuiſchenkomſt van eenige goede Vrienden, dat den oude Bloemaart cyndelyk dien konſtgraagen Zoon, zynde toen ter tyd getreden in zyn vyftiende of ſetiende jaar, toeliet van na Parys te reyzen. Aldaar aangekomen zynde, geraakte Bloemaart by een Schilder, genaamt Johan Baſſot, by den welken hy maar ontrent de zes weeken verbleef. Vervolgens vervoegde hy zich by een tweeden Paryſchen Schilder, by den naam van Maitre Henri bekend, alwaar hy ontrent derdehalf jaar verbleef, en veele Tafereelen van zyn eygen vinding ſchilderde, genoegzaam zonder enig onderwys van Maitre Henri, noch van andere Konſtſchilders.

In het vervolg geraakte hy te Parys by een derden Meester, genaamt Jeroen Franken van Herentals, zynde die Jeroen een fraai Schilder en beroemt Conterfytter, by dewelke hy zich niet lang ophielt, beluſt om, na het ons toefchynt, na de Nederlanden te verreyzen. Hy zeydan vaarwel aan de Paryſche lucht, en belandde tot Utrecht; van waar hy zyne reize vervor-

derde.

derde op Amsterdam en zyn optrek nam in 's Vaders Huys, die in de tuffcentyde, dat hy zich binnen Parys onthield, tot Stads Bouwmeester was verheven geworden. Aan het huys zyns Vaders heeft Abraham Bloemaart veel overheerlyke Konstaferelen gefchildert, en verwonderlyke fchoone Tekeningen gemaakt, aan dewelke wy in het vervolg zyns leevens zullen gedenken.

Na 's Vaders overlyden verliet Abraham Bloemaart de ryke Weereldftad Amsterdam en vertrok naar Utrecht, alwaar hy, benevens zyn tweede Vrouw, zich in ernft heeft neergezet, en verbleeven is. In die beroemde Bifchoppelyke Stad, heeft die verwonderlyke Konftfchilder zeer veel, te gelyk overkonftige en vroylyke Konftstukken gefchildert, alle Konstaferelen van zyn eygen vinding, dewyl hy zich nooit heeft willen bemoeien met het fchilderen van Konterfytels, waarfchynlyk beducht voor alle de laftige bedillingen en ongegronde berifpingen, zo onvermydelyk aan die Konft verknogt.

Het is een onbegrypelyk wonder, dat die groote Abraham Bloemaart, dien onvergelykelyken Konftfchilder en Konftfrix zyner eeuw, op den hoogften trap der Schilderkonft is gefceegen, genoegzaam uyt zich zelve en zonder onderftand, noch de minfte handleiding van eenige verdienftige Schilders. Uyt welken hoofde hy fomtyds gewoon was tegens zyne Leerlingen te zeggen, en zich met deeze woorden te beklagen. „Ach! wat een zielsverdriet is 't „my geweest, van nooit eenig braaf Konfte „naar het penfel te hebben zien behandelen „noch de wyze, op dewelke de verwen werden „toebereyd, te moogen befchouwen, om daar „langs den weg in de loopbane der Schilder „konft te konnen bekorten “.

Toen Abraham Bloemaart, in den beginne van zyn wederkonft in Nederland, zyn optrek nam in het huys zyns Vaders tot Amsterdam, wiert hem aldaar een ruyme plaats vergont, (de fomnige zeggen, een ledigftaande Kerk) tot een hooge fchool voor zyn verheven Penfels-oeffening, in welk vertrek hy behalven veel kleyne Konftstukken, een weergaloos Konftafereel heeft gefchildert. Dat Konftjuwel verbeelde de Gefaltverwiffeling van de trofte Niobe verandert in een fchreyende Steenrots, benevens het treurfpel van haare zeven Zoonen en een gelyk getal Dochters, welke gezamenlyk by Apollo en zyn Sufter Diana met onwederftaanbare pylen wierden doorfchooten. Diergelyke Schildery, vervattende de

zelve gefchiedenis, op eene noch verhever en wyze geordonneert, fchilderde Bloemaart voor den Keyzer Rudolf de Tweede, dien grootten Konft-Meecen en Befchermer Engel van alle Konften en Wetenfchappen. Ik zeg, dien Keyzer Rudolf, die de twee voornaamte en hoogft-vermaarde Konftfchilders van die Eeuw, in zyn dienst en in zyn Hof had aangenomen, namentlyk, den Konftfryken Hans van Aken enden zihryken Bartholomeus Spranger, getyelt van den Schilde, welk paar Konftzonnen by dien voorgemelden edelmoedigen Keyzer wiert opgehoopt met eere en met fchatten.

Een onvergelykelyk Konftfuk, gepenfeelt by dien vermaarden Konftfchilder Abraham Bloemaart, beruft noch in Duytfchlant, verbeeldende een Goden-Fest, op hynden te zien tot Demold in het Paleys van de Hoogloffelyke Graven van der Lip. Alle de Beelden dier Goden en Godinnen zyn heerlyk geteekent, vriendelyk gecoloreert, en verwonderlyk en oordeelkundig geordonneert; Derzelver tronien fchynen niet alleenlyk natuurlyk te lachen en te dartelen, maar zelfs de Aanfehouters uyt te noodigen en aan te moedigen, om deel aan hunne verrukkende vermaaken te neemen.

Alhoewel de Konftige Abraham Bloemaart die arbeydzaame en uytgeftrekte Schilderkonft had bemachtigt, beyde door zyn byzondere geest en vlyt, zonder eenig behulp ofte onderftand van beroemde Meesters, echter coloreerde, tekende en fchilderde hy meesterlyk allerhande voorwerpen. Zyne Landfchappen zyn behandelt op een flodderende wyze, en de groene bladers aardiglyk by hem getoetft. De Zonnefchynen, de zoete, de winderige en de nevelige Luchten, heeft hy met oordeel na verelyk der zaaken waargenomen en onberifpelyk uytgevoert. De Voorgonden zyner Konstaferelen wift hy aangenaamlyk te ftofcieren met kruyden, bloemen, breede dokkebladers, glinsterende diftelen, gellingerde doornen, plompen bloemen, pompoenebladers, benevens derzelver bloemen en vruchten. Ook was dien algemeene Konftenaar zo wel bekend met de Zee, als met de Aarde, gelyk als oogfchynlyk konit te blyken in zyne gefchilderde zeehoorns, koraal, paarlemoer, fchulpen en alzulke bevallige Zee-cieraaden. Zelfs waaren de Mynftoffen geen geheym aan 's Konftfchilders uytgetrokken geest, als die allerhande goude, zilvere, kopere en tinne vaten natuurlyk fchilderde, en overkonftiglyk vormde in onderfcheydene bevallyke

lyke verbeeldingen. De Zaa- en Weylanden; de verschillende foorten van graanen; de gereedschappen behoorende tot den Landbouw, verzelt door Paarden, Hoornvee, Wagens, Honden, Katten, Vogels en Visschen, vloeiden uit den Overvloeds-hoorn van zyn vruchtbaar konstpenfeel, altoos even-schoon, en immers vol van bevallige veranderingen, en verwonderlyke gestaltewisselingen.

Ontrent twee a drie en twintig jaaren geleden, hebbe ik een tamelyk groot Konstaferaal tot Brussel gezien, het welk een Godenmaal, of Hemelfeest verbeelde, by dien gesstryken Abraham Bloemaart geordonneert en geschildert in het krachtigste van zyn Schilder-Eeuw. Die beeldjens waaren ontrent een el in de lengte, wonderlyk net getekent, bevallig van tronicen, cierlyk gehult, en gepalleert met een byster groote verscheydenheyt van cieraaden. De Goden en Godinnen scheenen te zyn gerolt uit het voortreffelyk Konstpenfeel van Hans Rottenhamer, ende vruchten en bloemen kwamen in geenen deele te wyken voor de geschilderde Lente-en-Herfschachten van den beroemden Fluweelen Breugel; en een nadere gelykenis schiet my thans niet te binnen.

Noch heb ik ten huize van den Konst- en Letterlievenden Heer Pieter Vlamming, by zyn leeven Boekhouder van de Oostindische Maatschappy tot Amsterdam een kleyn Konststuk gezien, geschildert by Abraham Bloemaart, zo keurlyk gepenfeelt, dat de voornaamste Konstschilders deezer Eeuw, niet als met grootte moeite dat puyktukje zouden kunnen evenaaren, het zy verre, van het voorby te rennen.

De meenigvuldige Tekeningen van dien alomberoemden Konstschilder, verstreken hendaags, tot diebaare papier-juweelen in de Konstryke Kabinetten der Konstlievende Kenners. Den Heer Hieronymus Tonneman, een byzonder Liefhebber van alle Konsten en Wetenschappen, heeft in zyn uitgestrekt en met oordeel verzamelt Konstkabinet, met recht getyelt een Oceaan van Tekeningen, uytmeemende en overkonstige Tekeningen van dien zeldzaamen Abraham Bloemaart, zo getekent met de pen, als met rood-aarde, en gehooft met wit.

Onder meer andere Konsttekeningen van Abraham Bloemaart, bezit den Heer Hieronymus Tonneman een groote Tekening van dien bovengemelden Konstschilder, verbeeldende de Hemelvaart Christi. Die byzondere Tekening is volkomenlyk en onwederpreekelyk

geordonneert en getekent in het krachtigste van Bloemaarts Tekening, en gerechtheyk getyelt een konstuweel by alle de Konstkennde Liefhebbers.

Noch een tweede Tekening, zynde een Hemelvaart van Maria de Moeder Christi, keurlyk, konstlyk en meesterlyk geordonneert, en uytgevoert.

Als van 's gelyken, een overkonstige, heerlyke en keurlyke Konst-tekening van dien zelve Abraham Bloemaart, verbeeldende een Monnik in een devoteo gestalte knielende voor het Altaar, door eenige andere Devotarissen verzelt. Een weergalooze Tekening, en een beeldpraakelyk en overtuigend bewys van 's Konstschilders uitgestreken geest, in 't verbeelden van allerhande personaadgien.

Daarenboven berust noch in deszelfs Konstkabinet, een overtreffelyke capitaale Tekening van dien grooten Konstenaar. Die overheerlyke Tekening vervat een verstandiglyk behandelde Ordromantie van de drie Oostersche Koningen, welke hun plegtig bezoek komen afleggen aan het jong gebooren kind Jesus in het stalletje van Bethlehem; zynde een verwonderlyke schoone Konsttekening.

Als mede een andere deffige Tekening, zynde een kruysdraaging Christi, met veel gewoel van Beelden in de wolken, en in het opperste van de Lucht. Deeze ter loops aangehaalde vyf Tekeningen van den puykschilder Abraham Bloemaart, zyn zodanig beroemt en geschat by alle onpartydige Konstbeminaars, dat wy het onnoodig hebben gedacht, dezelve met onze meer omstandige Lofuytingen te verheffen.

In het byster groot Kabinet van den vermaarden Heer Simonis tot Brussel, waaren in den jaare duyzent zey en-hondert en seftien, overheerlyke Tekeningen van den verheven Abraham Bloemaart te zien, welke aanmerkellyke Verzameling 't zedert na Londen overgevoert en aldaar is verkogt geworden.

De Heer Mattheus Verheyden, een beroemt en verdienstig Historie-Conterfytfel Schilder in 's Gravenhage, bezit mede zeer schoone Tekeningen van Abraham Bloemaart, getekent in het bloeientje van zyn kracht. Als van 's gelyken verscheyde andere Heeren Liefhebbers in ons Nederland.

Maar het zou een Kerkgeflucht en een oneyndig werk zyn, om zelfs maar ten ruwste de Schilderyen, de Tekeningen en de Schetsen, by dien beroemden Konstenaar geschildert en getekent,

kent, te willen aanhaalen. Ik zal 'er dan maar alleenlyk byvoegen, dat hy eene onnavolglyke manier heeft gehad in de behandeling van de Tekenen, aan welke Tekeningen hy een byzonderen welstand wist te geeven door onderscheydene bevallige Coleuren. Tot zulks kreeg Bloemaart aanleyding door den toevloed van veele Leerlingen, dewelke hy, gedurende zyn verblyf tot Amsterdams, in de Tekenkunst onderwees. Insgelyks na dat die braave Konstschilder zich niet der woon tot Utrecht had neergezet, kwamen de Konstlievende Leerlingen met geheele troupen na hem toezetten, ten wier behoeven hy dan die Tekeningen en Schetsen ordonneerde, welke zyn beruchte Zoon, Frederik Bloemaart, naderhand keurlyk in 't koper heeft gesneden, en die wy thans aan de Liefhebbers komen aan te bieden.

Eyndelyk en ten laastten wierd Abraham Bloemaart genoodzaakt voor de Zeys des Tyds te duynen, die de alderfchoonste Bloem der Schilderkunst afmaide, na dat dezelve in vollen luyfter ruym tachtig jaren had gebloeit; hy overleed in het jaar duyzent ses hondert zeven en veertig, nalaatende drie Zoonen, volgens het bericht van de voorengemelde Schryvers van de Leevens der Konstschilders en Konstschilderessen.

Hendrik Bloemaart, de oudste Zoon van Abraham Bloemaart, is in de Schilderkunst onderweezen geworden by zyn Vader; doch had geen groot kindsgedeelte van deszelfs uytmunten den geest overgeërft. Daarenboven bezat hy geen voldoende bequaamheeden om met beschaafde perfoonen te kunnen omgaan, alhoewel die byzondere eygenschap hoognoediglyk vereyscht werd in de praktizeerende Beleyders van de Schilderkunst. Uyt welken hoofde Joachim Sandrart aardiglyk ten opzichte van dien Hendrik Bloemaart zegt, "dat hy zynen gelukskugel niet vernuftiglyk genoeg wist voort te schieten, waar door het afzetfel van die schoone Bloem in zyn opkomst is verflukt geworden".

De tweede Zoon, genaamt Adriaan Bloemaart, bezat meer yver en geest, zo dat hy een braaf Schilder is geworden, en na Italien verreyde tot voortzetting van zyn Konst. Ook wierd zyn goede wil door het geluk verzelt, tot bekrachtiging van het Spreekwoord, "dat de Goden alles verkoopen aan vlyt en aan arbeid". Uyt Italien vertrok die aankomende en reeds grootelyk ver gevorderde Konstschilder na Saltsburg, alwaar hy schilderde voor

zekeren Benediktus, een uytdermaate groot Liefhebber van de Schilderkunst, by wien ende voor wien hy onderscheyde Tafereelen heeft geschildert. Doch te dier plaats wierd de oplykende leevensbloem van Abraham Bloemaart onverziens afgeknipt door de schar van een roekeloos verschild. De jonge Konstschilder geraakte in hooge woorden met een Saltsburgischen Student, waar op zy beyde de degenen trokken, en Abraham Bloemaart wierd doortrokken.

"De Schilderkunst staat wel geboekt voor een scheutvrye wapenrusting tegens de Armoede; doch was nooit proefhoudende tegen de punt van een spitse kling".

Kornelis Bloemaart, de jongste Zoon van Abraham Bloemaart, begaf zich in den beginne tot het oefenen van de Schilderkunst, welke Konst hy echter kort daer na tegen het graveeryzer verwisselde. De behandeling van het graveeryzer leerde Kornelis by den beroemden Plaatfhyder Krispyen van der Pafs, en hy vorderde binnen korten tyd zo merkelyk in de Konst, dat hy verscheide Konsttekeningen zyns Vaders in 't koper bragt, en deed drukken. Noch graveerde hy vervolgens onderscheyde Konstplaatjes na de Schilderyen en de Tekeningen van andere voornaame Konstschilders, welke prenten noch hedendaags hooglyk werden gezocht en in een byzondere achtung verbyven by de Liefhebbers van de Papier-Kunst.

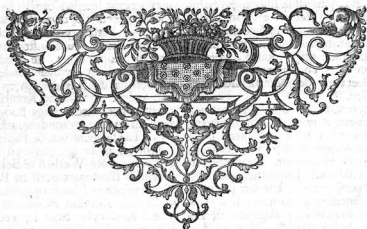
Om nu meer gelegenheyt tot het graveeren van groote Werken te bekomen, vertrok Kornelis Bloemaart eerst na Parys, alwaar hy zich eenigen tyd heeft opgehouden; uyt Parys verreyde Kornelis Bloemaart na Rome, in welke Konstryke Stad hy veele overkonstige plaatjes heeft gesneden na de voornaamste en hooglykst geachte Italiaansche Konstschilders; als van 'sgeyken, na de alderberuchtste Stokbeelden der aloude Romeynsche Beeldhouwers. Onder meer andere Konstprenten van dien geestryken Plaatfhyder, munten inzonderheyt uyt onderscheyde prenten van Antieke Beelden, welke prachtiglyk staan te pryken in het overheerlyk Konstboek getitelt, Galeria Giustiniana, welke Beelden 's Konstenars doortruchten naam by het Nakomelingchap zullen vereeuwigen.

De oude afgeleefde Abraham Bloemaart schreef onophoudelyk aan zynen Zoon Kornelis Bloemaart, van toech eenmaal te willen overkomen tot Utrecht, en hem het genoegen te geeven, van hem te moogen zien en spreken

voor hy kwam te overlyden. De Zoon, die mogelyk dacht dat den oude Heer het leven noch zo schielyk niet zou afleggen, verschoof zo lange zyn reys na de Nederlanden, tot dat hem de tyding van het overlyden zyns Vaders wierd overgefehreven tot Romen, staande hy op het punt van zyn vertrek. Op den ontfangit van dat onaangenaam en onverwacht nieuws, besloot Kornelis Bloemaart zyn te rug reys te slaaken, en in Romen te verblyven, alwaar hy volgens bericht in een hoogen Ouderdom is overleeden.

De Schryvers der Leevens van de Nederlandsche Konstschilders en Konstschilderessen

verscheelen in het getal van Abraham Bloemaarts nagelaatene Zoonen, also eenigen schryven; dat 'er drie, en andere, dat 'er vier Zoonen zyn overgebleeven. Dit is echter een onbetwistelyke waarheyd, dat Frederik Bloemaart, die beroemde Plaatfnyder, dit ons Oorspronkelyk Tekenboek heeft gefneden, benevens veele andere Konfprenten na 's Vaders Konstryke en Voortreffelyke Schilderyen, Tekeningen en Schetsen, gelyk als in de volgende Naamlyst van Abraham Bloemaarts prenten zichtbaarlyk en handtallelyk komt te blyken.

TT A I F E A L

Van het Oorspronkelyk Tekenboek van ABRAHAM BLOEMAART.

In de volgende ordre geschildt door den Beroemden Konstenaar

B E R N A R D P I C A R T.

Op de Tytelplaat zit een Jongeling te tekenen na een Anticq Stokbeeld, wiens Studeervertrek opgeschikt is met enige aloude hoofden, handen, beenen, voeten, benevens een gedeelte van een welgevormt Vrouwelyk lighaam: Die Tytelprent is driedubbeld, gedrukt met geelachtige Coleuren en gehoogt met wit. De Konst, om diergelyke prenten te drukken, zyn wy, na lang zoekens, met veele moeite en onkosten machtig geworden.

Dat eerste boek vervat veele Konstglyk gezekende prenten, bestaande in handen, voeten, oogen, &c. benevens schoone Mans ende Vrouwen tronien, geschaduwde en omtrekken; 't zamen 48 prenten.

Het tweede boek behest eene overgrootte meenigte van handen, voeten, armen, &c. benevens onderscheydene geschaduwde en ongeschaduwde tronien; 't zamen 20 prenten, met den Tytel.

Het derde boek bestaat uyt onderscheydene Marias beelden, Heyligen, Liefdebeelden, de vier Getyden van 't Jaar &c. benevens een geceleurde Heylige Familie; een Vrouw met twee Kindertjes; en een knielende Heylig; de drie laatstgenoemde prenten gehoogt met wit; 't zamen 30 prenten.

Het vierde boek vervat veele schoone Kindertjes, meerendeels geschaduwde, benevens eenige groote Ordonnantien van Kindertjes; 't zamen 13 prenten.

Het vyfde boek behest een dans van 't zamen gestrengelde Kindertjes. Ook enige leggende Vrouwenbeelden; benevens een geceleurde prent van vier Kindertjes, met wit gehoogt; 't zamen 11 prenten.

Het zesde boek begrypt enige schoone Groepen, Harders, Harderinnen, leggende Vrouwenbeelden, &c. als mede een geceleurde prent, verbeeldende drie Vrouwen, met wit gehoogt; 't zamen 24 prenten.

Het zevende boek bestaat uyt vliegende Luchtgodinnen; een schoone prent, verbeeldende een predikatie van Sint Jan den Dooper; een dito; een Kersnacht; Moses; en diergelyke, benevens een geceleurde prent van enige naakte Beelden, door een Engel met een

gloeyend zwaard gebliksem, met wit gehoogt; 't zamen 15 prenten.

Het achtste boek begrypt Paarden, Ossen, Katten, Honden, Vogels, &c. 't zamen 15 prenten.

Wy hebben hier ter plaatse deeze kleyne en bekorte Omfchryving van dit vermaard Oorspronkelyk Tekenboek neergesteld, alles vervattende, wat tot zulk een heerlyk onderwyzend werk kan werden vereyscht. Daarenboven heeft het den beroemden Plaatshyder Frederik Bloemaart goedgedacht, dit voortreffelyk Tekenboek door onderscheydene houtplaten; by hem ten dien eynde geordonneert, te verryken, welke platen werden gedrukt met byzondere coleuren, en gehoogt met wit. Die laatstgenoemde Konstplaten zyn zo schoon, en zo voldoende aan de Konstkennende oogen, dat 'er alle de Papier-Konst-Liefhebbers eenpariglyk van getuygen, " dat die prenten wey- " nig minder behooren te werden geacht, als " de Oorspronkelyke Tekeningen van Abra- " ham Bloemaart,, Om nu de Konst-Liefhebbers na geheel ons vermoogen te genoegen, hebben wy die geceleurde prenten insgelyks in ons werk van dit Tekenboek laten invloeyen.

Noch daarenboven zyn wy te raade geworden, om behalven den Tytel van het Tekenboek, de Vignet en het Konterfytfel van Abraham Bloemaart, de Liefhebbers van deszelfs Papier-Konst te beschenken met een gedrukte Naamlyst van alle de prenten, na Abraham Bloemaarts Schilderyen en Konsttekeningen getekent, en in 't koper gebragt by 's Konst-Schilders Zoonen, Frederik en Cornelis Bloemaart, Jan Saanredam, Krispyn van der Pafs, Jan Matham, Willem Swaanenburg, Bols- waart, de Geyn, en meer andere beroemde Plaatshyders der voorige eeuwen. Deeze Naamlyst is van een byzonder net voor alle die Liefhebbers van de Papier-Konst, dewelke onledig zyn in het verzamelen van Abraham Bloemaarts Konstprenten, om hunne Kabinetten met die Konstschatten te verryken, tot vermaak der Tydgenooten, ende tot verlustiging der Nanceven.

D

NAAM.

N A A M L Y S T

V A N D E

VOORTREFFELYKE KONSTPRENTEN,

*Gefchildert en gefchetst by den vermaarden Konstfchilder ABRAHAM BLOEMAART, en
gesneden by de beroemde Plaatsnyders zyne Zoonen, FREDERIK en KORNELIS
BLOEMAART, en veele andere Uytmuntende Meesters.*

Opgestelt door M A T T Y S P O O L.

DE Goude Eeuw, een prentje in de ronden-
te, getekent, Abraham Bloemaart inv.
J. Theod. de Bry exc.

De fes Adams. Abr. Bloem. inv. J. Saanredam. sculp.

Een groot Landschap of: Gezigt, alwaar de
Propheet Elias den aanlaanden Overvloed aan
het Volk van Samaria voorzegt. Abr. Bloem.
inv. Jan Saanredam sculp.

Hagars Uytleyding by den Patriarch Abraham.
Abr. Bloem. inv. Jan Matham sculp. 1603.

Den Houtraaper, geciert met vier Latynsche
vaerzen. Abr. Bloem. inv. Jan Matham. sculp. 1604.
In de hoogte.

De Koning David spelende op de Harp. Abr.
Bloem. inv. W. Passe fec.

Sint Simeon beschouwt het Kind Jesium Christum.
Abr. Bloem. inv. Crisp. van der Pass fec.

De vier Propheeten. Abr. Bloem. inv. J.
Saanredam sculp. 1604.

Juda en Thamar. Abr. Bloem. inv. J. Saanredam
sculp.

Leander en Hero; een kleyn prentje in de
lengte. Abr. Bloem. inv. Fred. Bloem. sculp.

Een Veldoverste staande in zyn Tent, omringt
met zyne Krygluyden en andere perfoonaadgen.
Een rond prentje. Abr. Bloem. inv. Doelen fec.

Een Historische Ordonnantie, verbeeldende
Venus, Ceres en Bacchus; met dit Latynsch
Omſchrift. *Sine Cerere & Baccho friget Venus.*
Abr. Bloem. inv. Jan Saanredam sculp.

Drie *Vanitates*, of Ydelheys Verbeeldingen.
Abr. Bloem. inv. Willem van Swaenenburg
sculp. & exc.

Een Doodshoof. Abr. Bloem. inv. J. Saanredam
sculp.

Een *Vanitas*, ofte Ydelheys Afbeelding.
Abr. Bloem. inv. Jan Saanredam sculp.

De Gierigheyd en Verquisting, twee prentjes.
Abr. Bloem. inv. Corn. David. fec.

Een ſlaapende Danaë, met den gulden regen.
Abr. Bloem. inv. Jan Matham sculp.

Vertummus en Pomona. Abr. Bloem. inv.
J. Saanredam sculp.

Een ſlaapende Pſiche. Abr. Bloem. inv. J.
Saanredam sculp.

Het Konterſtyfel van Thomas a Kempis.
Abr. Bloem. inv. F. Bloem. fec.

Het Konterſtyfel van Abraham Bloemaart.
W. Swaenenburg sculp. Een prentje in 't Ovaal.

Een dito Konterſtyfel van Abr. Bloem. iets
grooter. J. Matham sculp.

Een Boekje, zynde achteen ſtuks beestjes.
Abr. Bloem. inv. Bolſwaart sculp. 1614.

Ses Landſchappen, Abr. Bloem. inv.

Een Landſchap, waar in Ganymedes word
opgenomen by Jupiter, onder de gedaante van
een Arend. Abr. Bloem. inv. J. Saanredam
sculp.

De verloren Zoon. Abr. Bloem. inv. J. Saanredam
sculp.

Een groot Landſchap. Abr. Bloem. inv. Jan
Matham sculp.

Ses groote Beelden, verbeeldende eenige
Harders in het veld. Abr. Bloem. inv.

Een Gezigt van Boomen en Boerenhuyzen.
Abr. Bloem. inv.

De ſeltien kleyne Harders in 't veld, den Tytel.
Abr. Bloem. inv.

Een Moſtaartvryver. Abr. Bloem. inv.

Ses onderſcheyde prentjes, verbeeldende
Beestten en Vogels; Abr. Bloem. inv. Fred.
Bloem. sculp.

Een Jongen ſpelende op een Sakpyp of Moeſel.
Abr. Bloem. pinxit. Korn. Bloem. sculp.

Een Kat. Abr. Bloem. inv. Korn. Bloem.
sculp.

Een groote gebrilden Uyl; met 'een Boek.
Abr. Bloem. inv. Korn. Bloem. sculp.

Een dito kleynere Uyltje. Abr. Bloem. inv.
Korn. Bloem. sculp.

Een

N A A M L Y S T V A N K O N S T P R E N T E N .

Een Jongen, eetende uyt een pot. Ger. van Hondhorst pinx. Abr. Bloem. sculp.

Een Tuynman met Wortelen, Kool en Pompoenen. Abr. Bloem. pinx. Korn. Bloem. sculp.

Een Jonge met een Fluyt in de hand. Abr. Bloem.

Christus met zyne twaalf Apostelen. Abr. Bloem. inv. Bolswaart sculp.

Gabriels Boodfchap, benevens een glorie van Engelen, met Maria aan het voeteneynde, van haar bed gezeten. Abr. Bloem. inv. J. de Geyn sculp. 1593.

Een dito boodfchap, met een Engel op de wolken. Abr. Bloem. inv. Jan Matham sculp.

Noch een boodfchap van Maria, beftaande in twee ftukken. Den Engel is gefneeden door Willem van der Pals; en Maria by Crisp. van der Pals; zynde een prent in de lengte, als de beyde ftukken aan malkanderen zyn gehegt. Abr. Bloem. inv.

De geboorte Jefu Christi, door Harders verzelt. Abr. Bloem. inv. Crisp. van der Pals sculp.

Boodfchap van de geboorte Jefu Christi aan de Harders. Abr. Bloem. inv. Jan Saanredam sculp.

Een Ordonnantie, alwaar de Harders Christum aanbidden. Abr. Bloem. inv. Jan Matham sculp.

Een geboorte Jefu Christi met leggende gebondene Schaapjes. Abr. Bloem. pinx. Boëce à Bolswaart sculp.

Een geboorte Jefu Christi, alwaar de Engelen zingen, *gloria in excelsis*, &c. Abr. Bloem. inv.

Een geboorte Jefu Christi, zynde een prent in de lengte. Abr. Bloem. pinx. Korn. Bloem. sculp. gefneeden tot Romen.

Maria, gezeten tegens een boom, geeft haar borst aan het Kind Jefus. Abr. Bloem. inv. Bous sculp.

Maria, met het Kind Jefus, zittende op een halve Maan. Abr. Bloem. pinx.

Maria op de wolken, ftande op een halve Maan. Abr. Bloemaart pinx. Gefneeden tot Romen by Korn. Bloem.

Maria met het fleepend Kindje Jefus. Abr. Bloem. inv. J. Matham sculp.

Maria leezende, verzelt by het Kind Jefus in een krans van bloemen. Abr. Bloem. inv. Boeth. en Bolsw. sculp.

Een knielend Kindje Jefus, zynde een kleyn prentje gehooft met wit. Abr. Bloem. inv.

Noch vyf andere prentjes op dezelve wyze;

als Maria met het Kindje Jefus en Sint Jofeph; de drie andere verbeelden Maria Magdalena in haare boete doening. Abr. Bloem. inv.

Een heylige Familie, benevens een op den weg rustenden Engel. Abr. Bloem. inv. Boëce à Bolsw. sculp.

Een gekruyfte Christus, met een Landfchap, en kleyne beeldjes in 't verfchiet. Abr. Bloem. pinx.

Eene Kruysdraaginge Christi, halver lighaam verbeeld. Abr. Bloem. pinx.

Christus fpyft de Schaaren met twee Vifchen en vyf Garftebrooden. Abr. Bloem. inv. J. de Geyn sculp.

Maria met de zeven degens, bekend by de benaaming van Maria met de zeven Wcën. Abr. Bloem. inv. Korn. Bloemaart sculp.

De bedroefde Maria met den doek van Veronika, zynde een prent in de hoogte. Abr. Bloem. inv. Scheide à Bolsw. sculp.

Dito, doek van Veronika, met dit Latynfch Onderfchrift, *Videmus eum*, een groote prent. Abr. Bloem. pinx. 1605. Jan Matham sculp.

Lazari Opwekking, zynde een prent in de lengte. Abr. Bloem. inv. J. Muller sculp.

Christi Verfchyning aan Sint Ignatius de Loyola. Dit ftuk, is gefchildert in de Kerk der Jefuiten, by Abraham Bloemaart binnen 's Hartogenbofch. De Prent is in de hoogte. Abr. Bloem. pinx.

De jonge Sint Jan in de Woefteyne, door het Lammetje verzelt. Abr. Bloem. inv. Korn. Bloem. sculp.

De Vier Leeraaren, zynde een groote Prent in de hoogte. Abr. Bloem. inv. Korn. Bloem. sculp.

Sint Hieronymus, het hoofd omringt met een gulde ftraal. Abr. Bloem. inv. W. Swaenenburg sculp.

Een dito Sint Hieronymus, iets kleyner, leezende in een Boek. Abr. Bloem. inv. Korn. Bloem. sculp.

Een Sint Hieronymus halver Lighaam, met een grooten baard. Abr. Bloem. inv. Korn. Bloem. sculp.

Eene Magdalena halver Lighaam, leezende in een Boek. Abr. Bloem. inv. Korn. Bloem. sculp.

Een geknielde Sint Laurentius. Abr. Bloem. inv.

Een geknielde Sint Stephanus. Abr. Bloem. inv.

Eene Sinte Catharina geknield op een rad. zittende. Abr. Bloem. inv. Jan Matham, sculp.

E. De

NAAMLYST VAN KONSTPRENTEN.

De Ses Zondaaren. Abr. Bloem. inv. W. Swaanenburg sculp.

Eene kleynne Magdalena halver Lighaam, met een doos in haare handen. Abr. Bloem. pinx. Korn. Bloem. sculp.

Een kleyn Sint Franciscus, zynde een prent in de hoogte. Abr. Bloem. inv. Jan Matham, sculp.

De Twaalf Bisschoppen van Holland. Abr. Bloem. pinx. *Utrajedi*. Korn. Bloem. Filius sculp. & excudit.

De Sesentwintig Heremyten. Abr. Bloem. inv. Boëce à Bolsw. sculp.

De Sesentwintig Heremytinnen. Abr. Bloem. inv. Boëce à Bolsw. sculp.

De Studien der Tekenkunst, bestaande in acht Boeken, uytmaakende 173 Prenten. Abr. Bloem. inv. Frederik Bloemaart sculp.

Vyftien fraaye Beeldjes, in de hoogte. Abr. Bloem. inv. Fred. Bloemaart sculp.

Dertig dito bevallige Beeldjes, verbeelden de Krygshuyden, Bedelaars en andere Figuurjes; met een Latynsch Schrifte geciert. Abr. Bloem. inv. Fred. Bloem. sculp.

Een Sint Jans Predikatie in de Woesteyne,

zynde een kleyn prentje in de hoogte. Arb. Bloemaart inv. Frederik Bloemaart sculp.

Vyftien Landfchappen, eenigzins vierkant, geciert met fraaye en bevallige Beeldjes. Abr. Bloem. inv. Fred. Bloem. Filius fec. & excudit.

Twintig Landfchappen, in de lengte. Abr. Bloem. inv. Boëce à Bolsw. fec.

Sesentwintig dito, iets kleynier. Abr. Bloem. inv. 1620.

De Vier Elementen, kleyne prentjes in de hoogte. Abr. Bloem. pinx. Fred. Bloem. fec.

De Vier Seizoenen van het Jaar; dito grooter. Abr. Bloem. inv. Fred. Bloem. sculp.

De Twaalf Maanden van het Jaar, prentjes in de lengte. Abr. Bloem. inv.

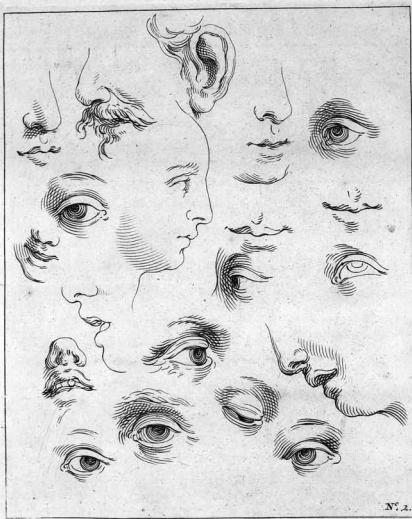
De Seltien Luyards, prentjes in de lengte. Abr. Bloem. inv.

Vier Prentjes in de lengte, en onder dezelve een Jongen speellende met een Kat. Abr. Bloem. inv. Fred. Bloem. sculp.

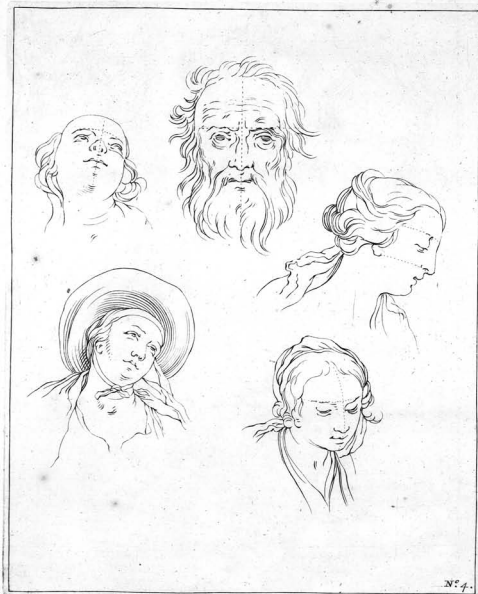
Dit Werk van den vermaarden Abraham Bloemaart bestaat in 573 Prenten, behalven de Copyen, in 7 deelen van de Studien der Tekenkunst.

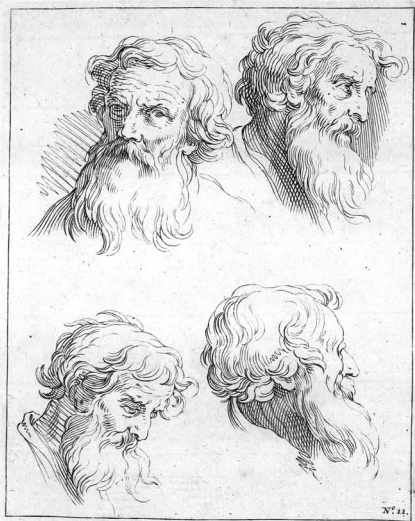

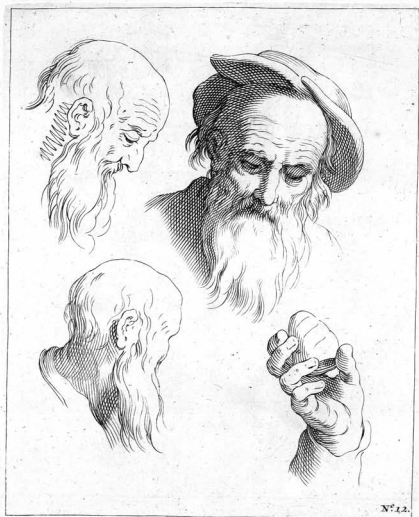

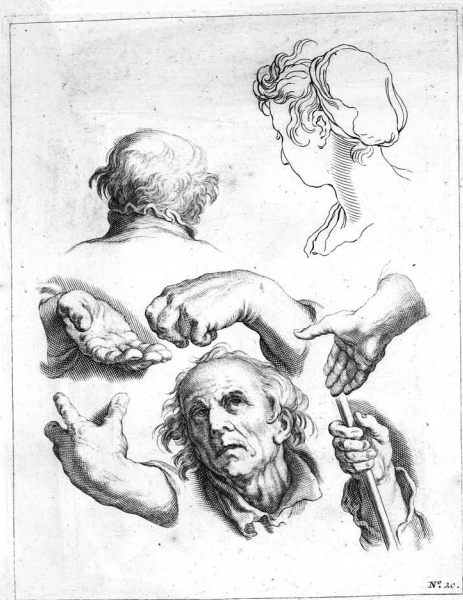

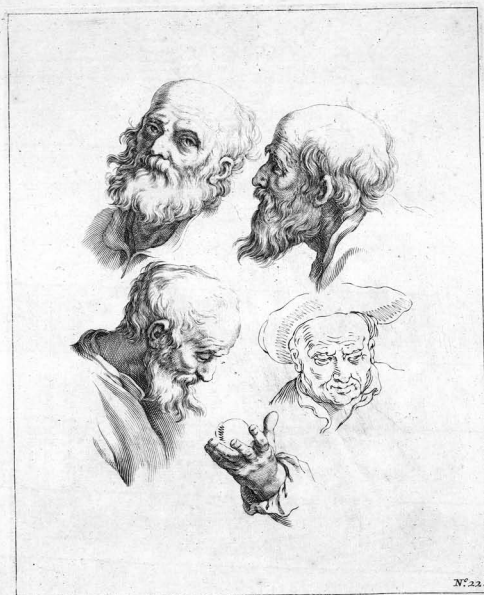

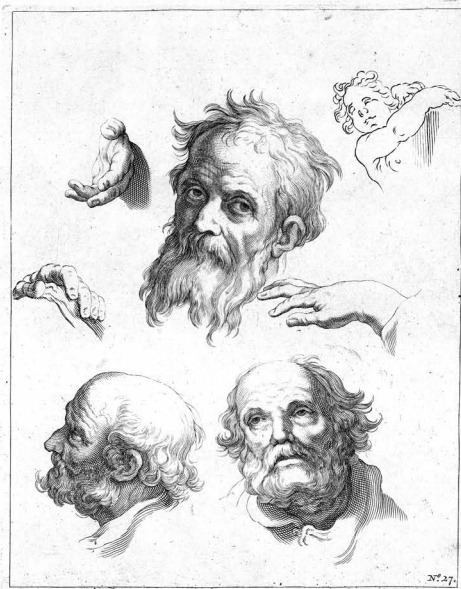

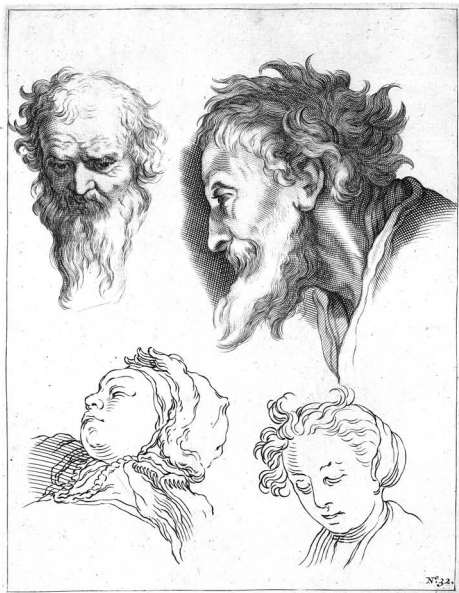

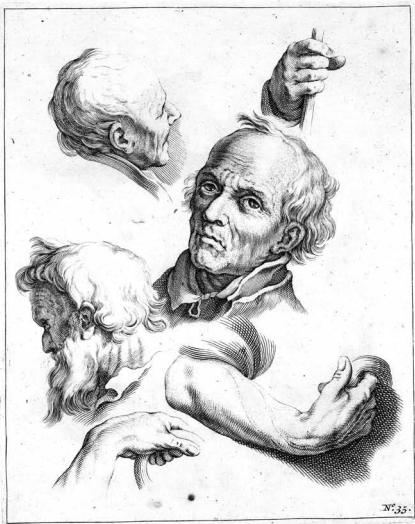

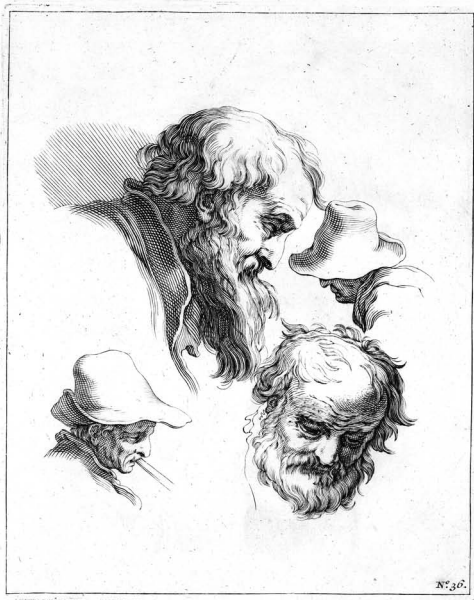

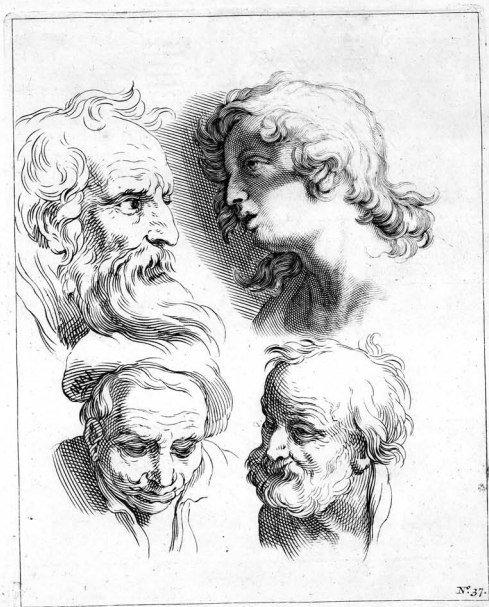

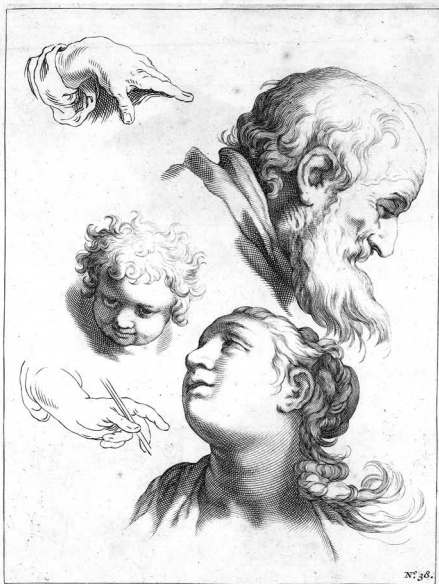

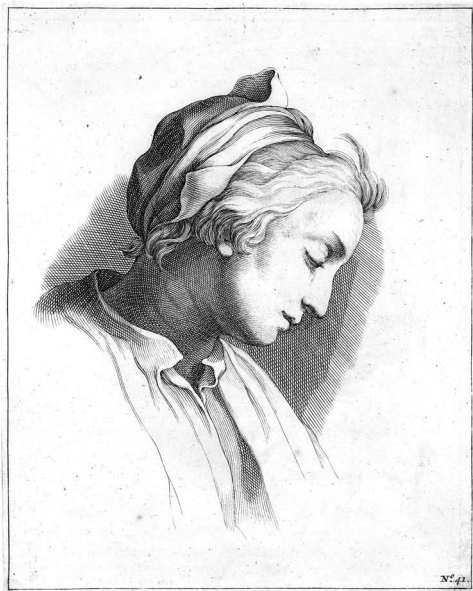

N°. 46.

SECONDE PARTIE.
Contenant
Des Mains et des Pieds,
Abrahamus Bloemaert
inventor,
fr: Bloemaert filius fe.

Cum Privilegio. Ordinum Hollandiae et Westfriae.

N°. 48.

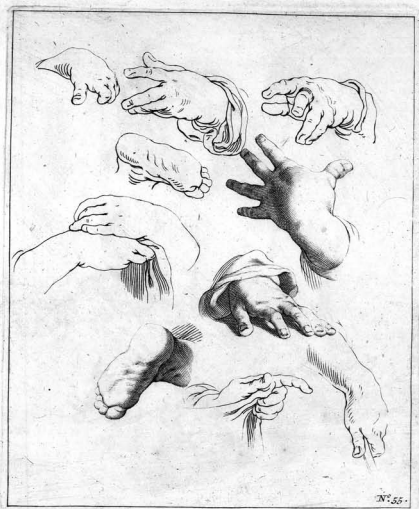

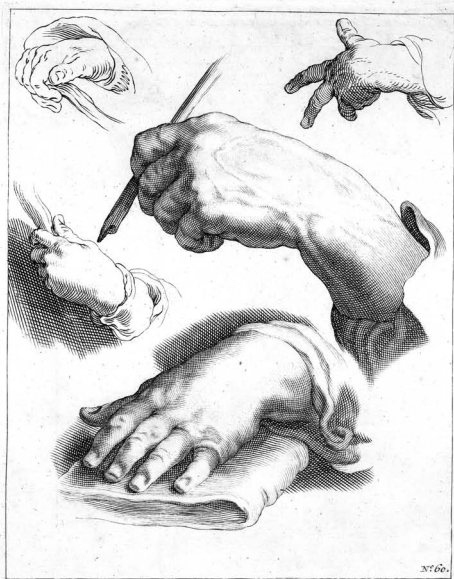

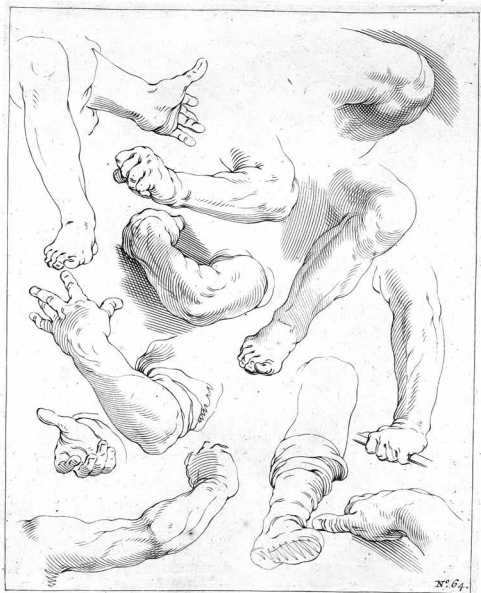

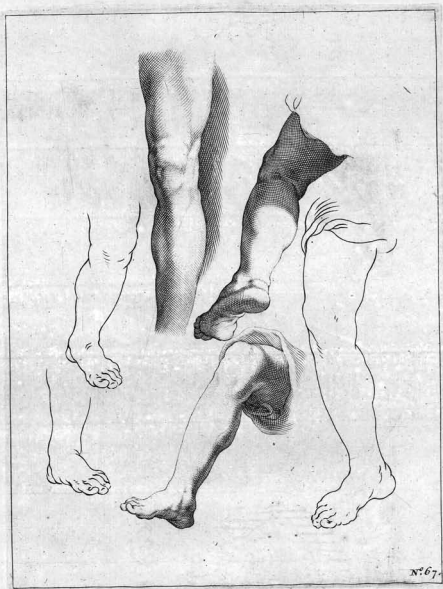

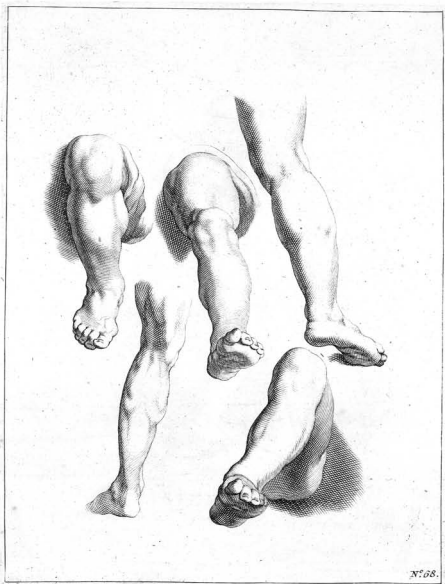

TROISIEME PARTIE.
Contenant des Figures légèrement Ombrées.
Abrahamus Bloemaert inven. Sc: Blommestein fecit

N° 60.

LENTE

HERFST

SOMER

N° 78.

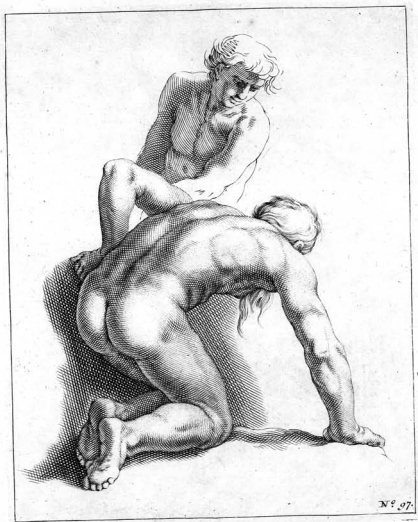

Abraham Blommestein invenit.

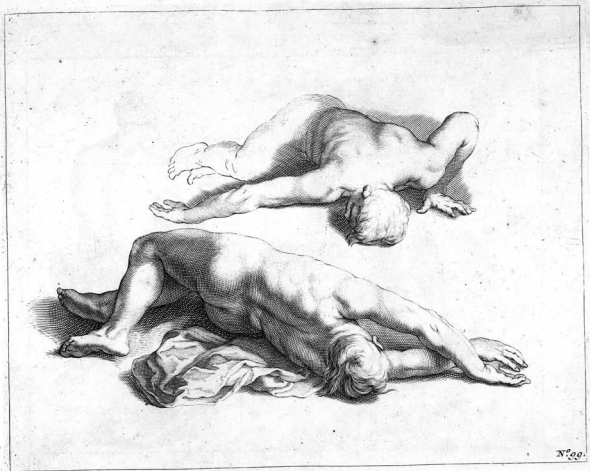
Fred. Blommestein sculpsit.

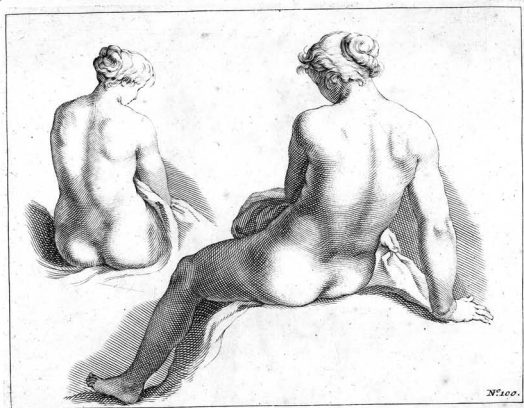
QUATRIEME PARTIE.
Contenant
 Des Figures d'Académie d'Hommes et de Femmes.
N. Vischer excudit. Cum Privilegio Ordinum Hollandiae et Westfrisiae.

N. 28.

*Gravé par Abraham Bloemaert de Vader
en gravé par Frederic Bloemaert de Zoon.
Engraving by A. W. H. H. van der Vliet, Gen. Dir. Belg. Paleis.*

N. 107.

N°. 108.

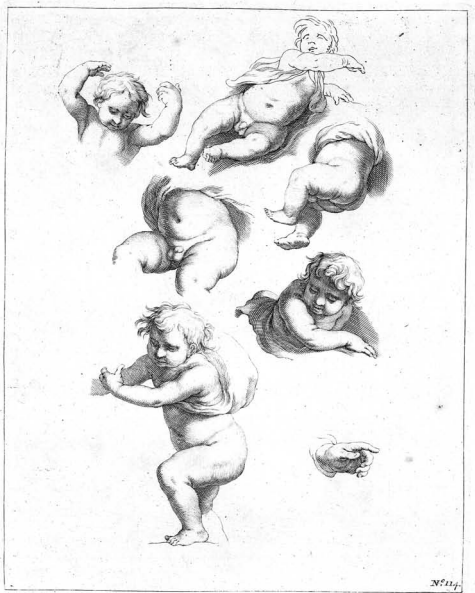

*Cum Privilegio Ordinum Hollandiae
et Westfrisiae.*

SIXIEME PARTIE.

*Contenant des Figures finies, et quelques Groupes.
Abrahamus Bloemaet inventor.*

Fredericus Bloemaert fecit.

N° 119.

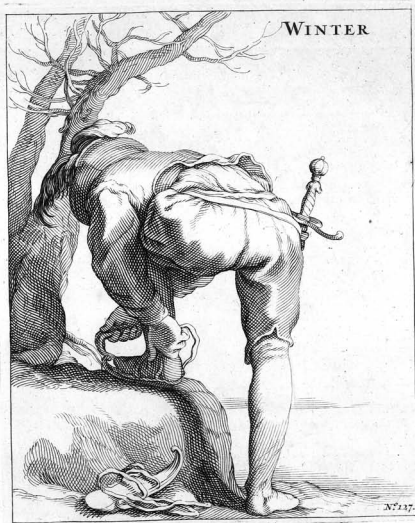

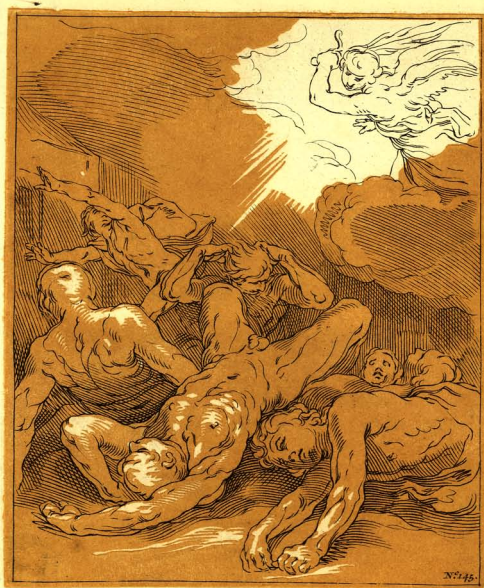

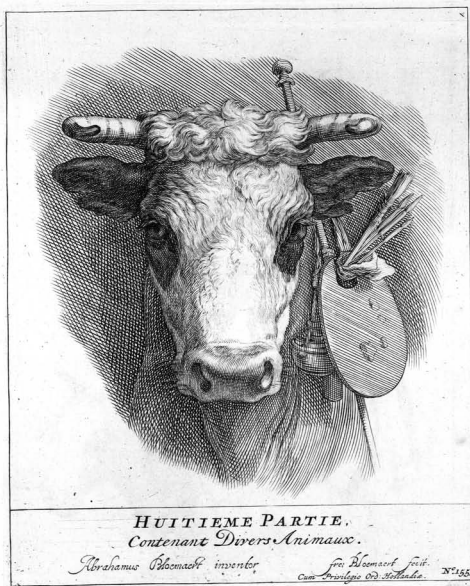
Zacharias hic qui dictus prope praevia Christi
 Inque sua matris ventris sacra tus erat,
 Abraham Bloemaert invenit.

Hortatur populum in melius convertere vitam,
 Et veteris culpe fada dolore docet.
 Fral. Bloemaert sculp.

N° 152.

HUITIEME PARTIE.
Contenant Divers Animaux.

Abraham Bloemaert invent.

frei Bloemaert fecit.
Cum Privilegio Ord. Hollandiae. N° 155.

